

saaledes at man kunde se, hvilken Tilslutning saadanne Ønsker har, og deri kan jeg ikke se noget som helst i Retning af en repræsentativ Kirkeforfatning. Jeg kan heller ikke se noget i Retning af Folkekirkens Opløsning. Der er det mærkværdige ved hele den Lovgivning, vi har haft paa kirkeligt Omraade siden 1849, at naar Modstanderne har angrebet Lovforslag, der er fremsat, har de som oftest sagt: Ja, men det fører til Folkekirkens Opløsning; det sagde man om Sognebaandsløsningsloven, om Valgmenighedsloven og om Menighedsraadsloven, og nu siger man det om en Lov om Besættelse af Bisper. Jeg tror tværtimod, at en Lovgivning, som gaar ud paa at indføre Selvstyre indenfor Folkekirken, vil virke til, at Folkekirken holder længere sammen end ellers, thi det maa vi dog gøre os klart, at vi kan ikke paa et enkelt Omraade som dette blive ved at leve paa gamle, til Dels enevældige Tilstande og saa paa alle andre Omraader indføre Selvstyre. Hvis vi vilde have opretholdt de gamle enevældige Tilstande paa Folkekirkens Omraade, hvad vi heldigvis ikke har gjort, og paa alle andre Omraader havde indført Selvstyre, vilde Utilfredsheden i Folkekirken snart være blevet saa stor, at der blev Fare for Opløsning, der vilde have dannet sig mange flere Kredse og Frimenigheder end nu. Derfor finder jeg, at det, at man imødekommer en saadan Trang, virker bedre til Folkekirkens Bevarelse end den Modstand, som har været fremme, og som, hvis den blev fulgt, snarere vilde medføre Utilfredshed.

Der er endnu et Lovforslag om Bisper, og om det maa jeg sige, at det kommer ikke i den Skikkelse, jeg kunde ønske det skulde frem i i dette høje Ting. Medens jeg kan anbefale alle de øvrige Lovforslag til det høje Tings Vedtagelse i uforandret Skikkelse, kan jeg ikke sige det samme for dette Lovforslags Vedkommende. Dette Lovforslag indeholder en Bestemmelse om et nyt Bisperembede i Haderslev, det har det høje Folketing vedtaget som foreslaaet. Hvorledes Stiftsgrænserne skal ordnes, kan jeg ikke i dette Øjeblik bestemt afgøre, thi endnu maa man vel høre sig lidt for derovre; dog tror jeg, at en stor Del i de sønderjydske Landsdele har Ønske om at faa det ordnet saaledes, at Tønder Provsti lægges ind under Ribe Stift, men det er noget, som skal afgøres ved kongelig Anordning, og der vil i højest mulig Grad blive taget Hensyn til Befolkningens Ønsker. Naar jeg ikke straks har

kunnet imødekomme disse, er det, fordi der fra anden Side er rejst Betænkelighed med Hensyn til, at der skulde være to Stifter, som delte de sønderjydske Landsdele lige ned til Grænsen, idet man mener, der kan opstaa principielle Spørgsmaal, der helst maa afgøres af een Myndighed i Stedet for af to. Jeg tror imidlertid ikke, det er saa overordentlig væsentligt. Vedkommende Myndigheder kan forhandle sammen, og Kirkeministeriet er jo øverste Instans; disse Principspørgsmaal kan derfor sikkert faa en ensartet Afgørelse.

De øvrige jydske Stiftsgrænser skal omlægges ved samme Lejlighed. I Folketinget var der en Tid Stemmning for at sætte denne Afgørelse ind i selve Loven, men man frafaldt det dog, fordi man erkendte, at det kunde være rimeligt, at de forskellige Egne fik Lejlighed til at udtale deres Ønsker, og disse Ønsker kunde jo ikke imødekommes, naar det allerede i Loven var fastsat, hvor Grænserne skulde være.

Medens det saaledes for de jydske Stifters Vedkommende kan siges, at Lovforslaget træffer det rette, er det derimod ikke Tilfældet for Sjællands og Lollan-Falsters Vedkommende. Ærede Medlemmer af dette høje Ting, navnlig de ældre, vil erindre, at jeg i Aaret 1903—04 fremsatte et Lovforslag om en Deling af Sjællands Stift, saaledes at København og Nordsjælland samt Bornholm, Færøerne o. s. v. skulde være det egentlige Sjællands Stift, medens den øvrige Del af Sjælland skulde have en særlig Biskop, der den Gang tænkte at skulle bo i Næstved. Dette Lovforslag gik ikke igennem. Det gik ganske vist i Udvalg i det andet høje Ting, men jeg hørte ikke meget derfra. Det meste, jeg hørte, var, at man ude i Sjælland løb om Kap om Bispen, de vilde have ham i saa godt som alle Sjællands Byer. Der kom altsaa den Gang ingenting ud af Sagen. Nu er der gaaet 18—19 Aar, og Sjællands Bisperembede er blevet større, ikke just i Areal, men i Folketal og med Hensyn til Arbejdet. Det er uformelig stort, det er umuligt for en enkelt Mand at bestride dette Embede. Man kan da svare, som det undertiden er sket, ikke just her paa Rigsdagen, men andetsteds, at man helt kan undvære Biskopperne; de er en Slags Kontorchef, man behøver dem slet ikke, maaske skal der en Kontorchef mere til i Ministeriet, men ellers kan man godt undvære dem alle sammen. Det er et Fejlsyn, og fra et kirkeligt Synspunkt et meget stort Fejlsyn. Biskoppen er nemlig ikke i første Linie Statens Embedsmand, han er i første